30/01/2023

100 χρόνια από την υπογραφή της Ελληνοτουρκικής σύμβασης της Λωζάνης για την ανταλλαγή πληθυσμών

/ Επικαιρότητα

Λωζάνη, 30 Ιανουαρίου 1923: η Ελλάδα και η Τουρκία υπέγραψαν σύμβαση ανταλλαγής πληθυσμών. Ένα εκατομμύριο και τριακόσιες χιλιάδες ορθόδοξοι χριστιανοί από την Ανατολία ξεριζώθηκαν από τις εστίες τους και εγκαταστάθηκαν στην Ελλάδα, και 300 χιλιάδες μουσουλμάνοι της Ελλάδας μετακινήθηκαν στην Τουρκία.

Η **Ελληνοτουρκική σύμβαση της Λωζάνης** (γνωστή επίσημα ως **Σύμβαση για την Ανταλλαγή των ελληνικών και τουρκικών Πληθυσμών**, επίσης γνωστή ως Σύμβαση της Λωζάνης), ήταν μια συμφωνία μεταξύ των ελληνικών και τουρκικών κυβερνήσεων η οποία υπεγράφη από τους Έλληνες και Τούρκους εκπροσώπους στην Λωζάνη στις 30 Ιανουαρίου 1923, μετά τον ελληνοτουρκικό

Πόλεμο του 1919-1922. Η συμφωνία προβλέπει την ταυτόχρονη ανταλλαγή των **Ορθοδόξων Χριστιανών** (οι οποίοι θα μεταφερθούν στην Ελλάδα) και των Μουσουλμάνων (οι οποίοι θα μεταφερθούν στην Τουρκία). Τα άτομα που μεταφέρθηκαν λόγω της συμφωνίας έφτασαν στα περίπου δύο εκατομμύρια (περίπου 1,5 εκατομμύριο Έλληνες της Ανατολίας και 500.000 Μουσουλμάνοι στην **Ελλάδα**).

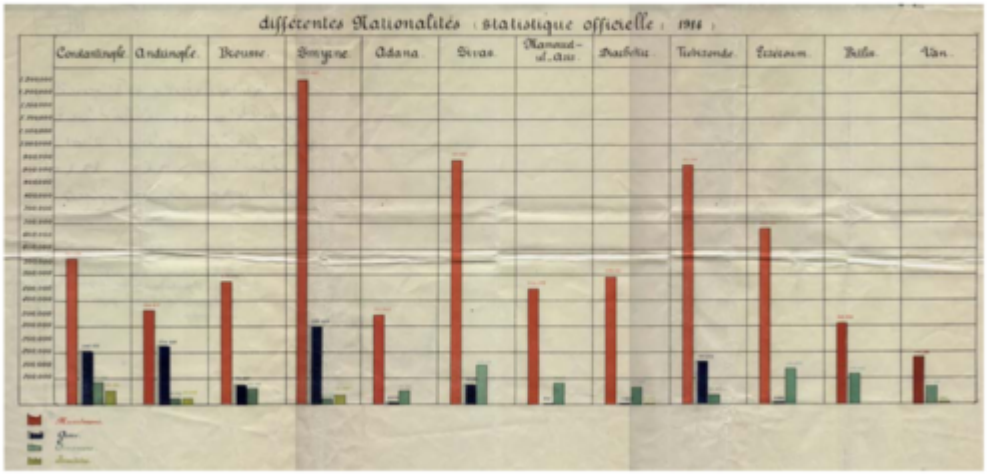

Όσον αφορά τους **Μουσουλμάνους της Ελλάδας,** η συνθήκη αντανακλούσε τις Οθωμανικές αντιλήψεις της "ιθαγένειας" και η πραγματική καταγωγή αντικαταστάθηκε από θρησκευτικές πεποιθήσεις. Αυτό σήμαινε ότι πολλοί Έλληνες Μουσουλμάνοι από την ελληνική Μακεδονία και την **Ήπειρο** ταξινομήθηκαν ως **Τούρκοι** παρόλο που πολλοί από αυτούς μιλούσαν ελάχιστα ή πολύ λίγα τουρκικά και κατάγονταν από έλληνες προσήλυτους στο Ισλάμ. Ομοίως, πολλοί τούρκοι χριστιανοί από τη βορειοανατολική Ανατολία και **Καππαδοκία**

χαρακτηρίστηκαν επίσης ως Έλληνες και απελάθηκαν στην Ελλάδα, παρόλο που μίλησαν ελάχιστα ή καθόλου ελληνικά. Αυτές οι ομάδες περιλαμβάνουν τους **Καραμανλήδες**, οι οποίοι μιλούσαν Καραμανλήδεια τουρκικά. Επειδή η Σύμβαση ταξινομούσε τους **Έλληνες** και τους **Τούρκους** σύμφωνα με το θρήσκευμα, αυτοί επίσης απελάθηκαν στην Ελλάδα μαζί με τους ελληνόφωνους Χριστιανούς της Ανατολίας.

Για τον ίδιο λόγο, πολλοί Πόντιοι από την βορειοανατολική Ανατολία και τη περιοχή του Καυκάσου που είχαν μεταστραφεί στο Ισλάμ και υιοθέτησαν την τουρκική γλώσσα και εθνική ταυτότητα θεωρήθηκαν από τη σύμβαση ως Τούρκοι. Ωστόσο, μεγάλος αριθμός Ποντίων ήταν **Κρυπτο-Χριστιανο**ί στην ύστερη Οθωμανική περίοδο, πριν επιστρέψουν στην Ορθοδοξία μετά την κατάληψη του Ερζερούμ και της Αργυρούπολης (Γκιουμούσχανε) από τη Ρωσία το 1828, ενώ ενώθηκαν με τους Ρώσους εισβολείς και ακολούθησαν τα στρατεύματα του ρωσικού αυτοκρατορικού στρατού στην Γεωργία και την νότια Ρωσία μετά την απόσυρση του.

Η σύμβαση επικυρώθηκε από την τουρκική κυβέρνηση στις 23 Αυγούστου 1923 και από την ελληνική κυβέρνηση στις 25 Αυγούστου του 1923, μετά τη σύναψη της **Συνθήκης της Λωζάνης**. Η συμφωνία εγγράφηκε στην σειρά συνθηκών της Κοινωνίας των Εθνών στις 27 Ιανουαρίου 1925.[